

[Udenrigsministeren]

Så har forslagsstillerne peget på det problem, der opstår i tilfælde af, at sydafrikanske produkter omlades eller bliver emballeret på ny og bliver forsynet med nye toldpapirer i udlandet. I den slags situationer må man erkende, at toldvæsenets muligheder for at påvise omgåelse af sanktioner er meget, meget små, og igen vil jeg understrege, at danske importører, der deltager i eller har kendskab til sådan fremgangsmåde, efter dansk opfattelse handler i strid med loven.

Så har forslagsstillerne ønsket, at der skal afgives en årlig redegørelse til Folketinget om mængden af lægemiddeleksporten, og man vil have den udspecificeret på de enkelte firmaer. Må jeg ikke lige minde om, at forslagsstillerne selv var med til at få undtagelsen vedrørende produkter til rent lægelige formål indføjet i loven, og administrationen af denne undtagelse bygger på, at den enkelte eksportør underskriver en erklæring om, at de eksporterede varer er til rent lægelige formål. I tvivlstilfælde er det så praksis, at man spørger Industriministeriet, og så vidt jeg er orienteret, har denne ordning fungeret tilfredsstillende. Hvorfor i alverden skulle man så begynde at lave den slags redegørelser?

Jeg vil altså gerne fastslå, at efter regeringens opfattelse er handelen mellem Danmark og Sydafrika i realiteten standset. Det er også regeringens opfattelse, at det eksisterende kontrolapparat bliver og fortsat vil blive sat ind, hvor det er muligt at kontrollere disse nationale sanktioner, og endelig at det altså ikke vil forøge effektiviteten mærkbart og heller ikke vil have nogen mening af den grund at ansætte mere personale i Industriministeriet eller i toldvæsenet.

Ud over flere ressourcer til dansk håndhævelse foreslår SF også, at regeringen skal tage initiativ til, som man kalder det, et tættere nordisk samarbejde om kontrollen med de nordiske landes handelssanktioner, bl.a. gennem oprettelse af et fælles nordisk sekretariat til kontrol med handelsembargoens overholdelse. SF foreslår også, at regeringen skal yde økonomisk støtte til nogle private organisationer og til oprettelse af, hvad man kalder Det fællesnordiske Sanktionsbureau, herunder til dettes danske sektion. Der må jeg straks sige, at det for mig at se er lidt uklart, om dette foreslåede sekretariat og sanktionsbureau er det samme, eller om det er to forskellige organer. Desuden må jeg da

minde om, at de nordiske landes sanktioner afviger fra hinanden på nogle områder. F.eks. medtager de svenske ikke tjenesteydelser, og Island har slet ingen sanktionsordning, og denne forskel ville unægtelig komplicere en fælles nordisk håndhævelse.

Men jeg vil gerne holde mig til nogle andre og mere afgørende forhold; som fører til, at regeringen må afvise dette forslag. For det første må det være klart, at håndhævelse af lovgivning på dette område som på ethvert andet område er et anliggende for offentlige myndigheder. Private organisationer kan ikke direkte tildeles en sådan myndighed eller et sådant ansvar.

Men skulle vi så lave et fælles sekretariat af nordiske myndigheder? Jeg synes ærlig talt, det ville være en meget dårlig udnyttelse af offentlige ressourcer, for som jeg allerede har nævnt, er det væsentligste formål med sanktionerne allerede opnået. Det er for mig meget vanskeligt at se, hvad i alverden et fælles nordisk sekretariat kan føje til den nationale håndhævelse. Hvis der i den konkrete håndhævelse viser sig behov for et samarbejde med andre nordiske myndigheder, vil de nødvendige kontakter blive taget straks, og det vil ske på den hurtige og fleksible måde, hvorpå nordiske embedsmænd hele tiden samarbejder. Med de kommunikationsmidler, vi har til rådighed i dag: telefon, telefax, fly osv., vil et fælles sekretariat efter min bedste overbevisning være helt overflødigt og derfor også spild af knappe ressourcer.

Jeg vil gerne slutte med at sige, at i hele denne sag bør man altså udvise en rimelig sans for proportioner. Vi kan og skal ikke afskære Danmark fra hele omverdenen på grund af Sydafrika, og vi skal heller ikke indrette den offentlige administration i Danmark efter, hvordan vi ønsker at stå i forhold til Sydafrika.

Så lad os i stedet for fastholde en årvågen national håndhævelse af sanktionerne, og lad os fortsætte bestræbelserne for, at der via vedtagelser i FN eller i EF bliver iværksat sanktioner af flere lande, og lad os fortsætte med at bidrage til at afbøde virkningerne af apartheid ved at støtte forskellige aktiviteter, der direkte kommer den sorte sydafrikanske befolkning til gode. Lad os gøre det, og lad os så i øvrigt prøve at bevare proportionssansen lidt, når det gælder vores egen mere direkte indsats.